СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY
УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.
OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.
ТРИ ЦЕНТИ | РІК XXXI. | Число 39. | Джерзи Сіті, Н. Дж., четвер, 15. лютого, 1923. | VOL. XXXI. | No. 39. | Jersey City, N. J., Thursday, February 15, 1923. | THREE CENTS

ЗБІРКА НА ФОНД

Негайної Допомоги Рідному Краєви продовжена до дня 28-ого лютого с. р., для доповнення означеної суми 30,000 долярів.

УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДИ: — ДОПИЛЬНУЙТЕ ВПОРУ, АБИ КОЖДА ГРОМАДА СПОВНИЛА СВІЙ НАРОДНІЙ ОБОВЯЗОК! ДЛЯ ДОВЕРШЕННЯ ФОНДУ ТРЕБА; ЩОБИ КОЖДА ГРОМАДА ЗЛОЖИЛА ТРЕТЮ ЧАСТИНУ ТОЇ СУМИ, ЯКУ ЗЛОЖИЛА НА ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ. ТОЖ ДОЛОЖІТЬ ТРУДУ І ЖЕРТВ ЩОБИ СПОВНЕННЄМ СЬОГО ОБОВЯЗКУ ДЛЯ РІДНОГО КРАЮ АМЕРИКАНСЬКІ УКРАЇНЦІ ОСЯГНУЛИ ЗНОВА ПОВНИЙ УСПІХ!

ПРИГАДКА ДІЄЦЕЗІЇ.

Отсим дається до відома Впр. і Всч. ОО. як і українським гр.-кат. вірним нашої Дієцезії, що на домаганнє українських інституцій і організацій представник Правительства Укр. Західної Републики у Вашингтоні, Д-р Л. Мишуга, продовжив реченець закінчення збірки Фонду до кінця сього місяця. З огляду на се поручається Впр. і Всч. Отцям, щоби протягом останних двох тижнів зарядили у себе в церквах збірки на Фонд, коли черес місцеві причини досі сього не могли зробити. Також проситься заохотити вірних до поперття Фонду по місцевих брацтвах, сестрицтвах і товариствах. Нашим обовязком є доложити всіх можливих старань щоби Фонд Негайної Допомоги увінчався повним успіхом.

НЮАРК, Н. ДЖ., 10 лютого, 1923.

о. П. Понятишин, дієц. адміністр.

СЕНАТ ЗА ЗМІНОЮ КОНСТИТУЦІЇ

ВАШИНГТОН, 13. лютого. — Сенат приняв нині 63 голосами проти 6 резолюцію сенатора Нориса, щоби змінити американську конституцію так, щоби ново вибраний конгрес збирався на перше засіданнє не по 4. марта, але вже першого понеділка по 1. січня року, слідуючого по виборах. Після сеї самої резолюції президент та віцепрезидент Злучених Держав малиби починати свою каденцію також в той самий час, а не в три місяці пізнійше, як се було досі. Резолюція постановляє також, що конгрес повинен збиратися що найменче раз в рік та що таке засіданнє повинно збиратися кождого першого понеділка в січни.

З огляду на се, що резолюція Нориса відноситься до питання, яке належить до конституційних постанов, то її мусять приняти наперед дві третини кождої палати конгресу, а відтак вона має бути предложена стейтовим леґіслятурам всіх стейтів та принята що найменче двома третинами. З приняттєм резолюції в палаті сенату, вона переходить до палати послів, але тут вона відай через навал других законодатних робіт на час перед замкненнєм сесії не перейде.

Замітно ,що хоча нова пропозиція покінчує на будуче вплив „кривих качок" (так називають в політичнім жарґоні тих послів, що ставали до виборів, але програли), майже всі „криві качки" в сенаті голосували за резолюцією. Межи сенаторами, що голосували проти сеї розумної резолюції був мерілендський сенатор Френс, великий приятель московських большевиків та й собі „крива качка".

ЗНОВА НЕЩАСТЄ СТРІНУЛО ЗАКОН ПРО СУБСИДІЮ КОРАБЛІВ

ВАШИНГТОН, 13. лютого. — Сенат постановив нині зложити на полицю проект закона про допомогу для корабельних підприємств, котрого ухвалення президент Гардинг добивався від конгресу аж в двох промовах, та поставити місто нього під обради проект закона про сплату англійського военного довгу.

З огляду на те, що для нового поставлення внесення під обради треба буде нової ухвали палати послів, та що при тій нагоді може дуже легко вибухнути обструкційна дебата її противників, проект корабельної субсидії уважають все одно вже за погребаний безнадійно.

КЛОПОТИ З ПРОГИБІЦІЄЮ

ВАШИНГТОН, 13. лютого. — Президент Гардинг збирається скликати в короткім часі ще одну конференцію стейтових губернаторів для скріплення урядової акції за виконуванням прогибіційного закона.

ПОШИРЕННЄ ІНФЛЮЕНЦИ

НЮ ЙОРК, 13. лютого. — Міський уряд здоровля доносить про новий зріст випадків занедужання інфлюенцою та запаленнєм леґень.

Інфлюенца поширилася так, що вчора більшість карних судів в місті була замкнена через недуги.

З Вашингтону доносять, що там на інфлюенцу захоріли американський секретар стейту Гюз, англійський амбасадор Ґедес та німецький амбасадор Відфельдт.

КУ-КЛАКС-КЛЕН ЗАПОВІДАЄ СЕНЗАЦІЙНІ РЕВЕЛЯЦІЇ

АЙДАГО ФОЛС, Айдага, 13. лютого. — Один нюйорський член потайної організації Ку-Клакс-Клена виголосив перед місцевим її відділом відчит, в котрім заявив, що Ку-Клакс-Клен не вбив Канйела та Ричардса, як се було сказано на відбувшійся недавно в Луизіяні роспраі, що предложені там кости вбитих не були кости двох згаданих людий, бо сі находяться тепер в місті Ню Орлінс та будуть незадовго предложені живі судови на доказ неправдивости закидів проти Клена.

Відчит викликав велику сензацію, хоча в правдивість слів лектора мало хто вірить.

ВТІКАЧІ ПЕРЕД БРАНКОЮ ВЖЕ НЕ МОЖУТЬ БУТИ КАРАНІ

КЛІВЛЕНД, Огайо, 13. лютого. — Федеральний суд розбирав справу одного „слекера" (дезертира перед военною бранкою) та видав рішенне, що дезертирі не можуть вже тепер бути переслідувані за переступленне закона про бранку, бо їх злочин вже передавнився.

РОБІТНИКИ ДОМАГАЮТЬСЯ ВІД СТЕЙТУ УХВАЛЕННЯ ЗАКОНА ПРО ОБЕЗПЕЧЕННЄ

ОЛБАНІ, Ню Йорк, 13. лютого. — Перед нюйорською стейтовою леґіслятурою ведеться тепер дуже цікава боротьба за ріжні робітничі закони. Вчора відбулося перед сенатовим комітетом для робітничого законодавства переслуханнє над проектами законів про робітничі юнії та робітниче обеспеченне. На переслуханню були з одної сторони представники робітничих юній, з другої представники ріжних організацій підприємців. Представники робітників заявилися проти обмежування діяльности юній, а за заведеннем примусового обеспечення робітників за посередництвом стейтової влади, тоді як підприємці промовляли за обмеженнем свобідної діяльности робітничих юній та проти стейтового обеспечення робітників.

ГОЛОД І ПОШЕСТИ В РОСІЇ

Чехословацький Червоний Хрест, закликаючи до продовження запомоги голодним в Росії, повідмляє, що повідомостям організації допомоги Нансена в 1923 році в Росії предбачується брак харчів в розмірі міліона тон. Кількість голодуючих, які потребують допомоги виносить 8. міл гол. совітський уряд має засоби для допомоги лише 425.000 чоловік. Для економічного відродження голодуючих районів було би потрібно принаймні 520 тис. коней і 500 тисяч коров; в голодуючих районах кількість коней і худоби в порівнанні з 1920 роком впала на половину.

Так само дуже невтішні відомости про поширення в Росії пошестий. В 1921 році було зареєстровано 176.000 випадків холери і 197.420 дезинтерії. До вересня 1922 року було зареєстровано більш міліона випадків тифу, більш 944 тис. випадків дезинтерії і 740.329 вип. холери. В Росії бракує медичного знаряддя, ліків й санітарного матеріялу. Кількість лікарів з 40,000 впала до 15,000.

РОБІТНИКИ НА УКРАЇНІ РОЗБІГАЮТЬСЯ

Управління державними копальнями в Донецькому водозборі звернулось з закликом до всіх робітників, що покинули роботу в шахтах. В відозві констатується: „Неурожай й голод минулого року в Поволжському і Камському районах привели до зменшення постачання харчів для робітників Донецького водозбору. Багато робітників в липні й серпні залишило роботу й роспорошилось по цілій Росії". Обіцяючи робітникам налагодження харчової справи, піднесення й правильну виплату заробітної платні, відозва закликає робітників вертати на роботу у шхти.

З ДІЯЛЬНОСТИ „ТОВАРИСТВА ПОМОЧИ ПИСЬМЕННИКАМ"

На руки Товариства вплинули дальше слідуючі жертви: Др. Л. Мишуга жертвував $2.00; др. С. Демидчук зложив $2.00 та викликує до жертв дд. Івана Боросевича та Михайла Дармограя з Філаделфії; д. С. А. Вульчин жертвував $2.00; о. Іван Палій жертвував $2.00 і викликує до жертви оо. Льва Кушніра з Нортгемптон, Па., Боднара зі Смит Міл, Па. та Ялечка з Трой, Н. Й.

Товариство складає в імени письменників щире українське спасибіг тим Добродіям за їх щирі жертви до скарбниці нашої культури. Вони своїми жертвами помагають нашим велитням духа підносити нашу культуру до висшого степення.

Товариство певне, що їх слідами підуть всі наші свідомі люди. Тоді доля наших письменників буде забезпечена.

Дальші жертви проситься слати як досі на адресу:

Mr. WASYL HAŠIJ,
13 Furman St., Trenton, N. J.

ПОШИРЕННІСТЬ СОВІТСЬКИХ ГАЗЕТ

„Правда подає такі відомости про поширення совітських газет, в жовтні минулого року поширення всіх газет (330) на теріторії всіх совітських републик складало один міліон примірників щоденно; 88 відсотків цієї кількости припадає на обовязкому передплату і лише 20 проц. на добровільну.

„Правда" з приводу цих даних мелянхолійно заявляє: треба було би зобовязати читати наші газети хоч би членів партії.

ПОВСТАНОЬКИЙ РУХ НА УКРАЇНІ

Командуючий київською військовою округою Якір у розмові з співробітниками „Рабочей газети" заявив, що недавно на правобережну Україну проскочила з Польщі повстанська частина під командою Погиби.

ФРАНЦІЯ МАЄ ПОМАГАТИ ПІДНОСИТИ КУРС НІМЕЦЬКОГО ГРОША

ПАРИЖ, 13. лютого. — Одна французька газета підносить думку, що недавний зріст в курсі німецької марки (котрий виносив цілих 44 процент) можна пояснити лишень впливом Франції, котра потребує кождого дня закупити коло 500 міліонів марок, щоби покрити денні кошти окупації.

БІБЛІОФІЛЬСЬКІ ВИБРИКИ

Один з англійських часописів приносить інтересну статейку на тему книжкових оправ з... людської шкіри. Публіцист Касаняк мав примірник французької конституції оправлений в людську шкіру. В 1878. р. один париський антиквар продав примірник „Тайн Парижа" з етикетою, яка стверджувала, що книжка оправлена в жіночу шкіру. Такуж оправу мали дві книжки з відомо-приватної бібліотеки, проданої в Парижі на ліцитації в 1923 році. Одна з них ліцитації в 1913 році. Одна з них — поезії Анакреона — була оправлена в шкіру муринки. Божевільні бібліофіли посувалися в тому напрямі так далеко, що не спинилися перед бещещенням покійників. І так один поклонник Деліда закрався до кімнати, де лежало забальсамоване тіло письменника і витяв два поєси шкіри на оправу „Георгік" в його перекладі. Німецький письменник Кавфман поручив в своєму завіщанню оправити кілька примірників своїх творів в відповідно для цього приправлену власну шкіру. Письменникови Франсови записала шкіру зі своїх рук одна з його поклонниць.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА"

АНГЛІЙСЬКІ ПОЛІТИКИ КРИТИКУЮТЬ ОСТРО ФРАНЦУЗЬКУ ПОЛІТИКУ В РУР

ЛОНДОН, 13. лютого. — Зараз по отворенню нової парляментарної сесії англійські міністри відповідали на ряд запитів членів обох палат парляменту про відношеннє Англії до політики Франції супроти Німеччини, критикуючи безпорадно окупацію Рурщини.

„ФРАНЦУЗЬКА ОКУПАЦІЯ ПОВНА НЕВДАЧА".

Премієр британських міністрів Бонар Ло, відповідаючи на інтерпеляцію в палаті громад, заявив, що Англія остерігала Францію перед заняттєм Бурщини. Англія мала навіть заявити, що така окупація значить конець антанти. Та се не помогло. Франція пішла далі зі своєю окупацією, і ся окупація, на погляд англійського премієра, показує, що англійські політики мали слушність: вона сама виказала повну безглузність подібного кроку, вона показалася повною невдачею.

АНГЛІЯ ПРОТИ ВІДКЛИКАННЯ СВОЇХ ВІЙСК ЗНАД РЕНУ.

В палаті лордів спровокував відповідь уряду Грей, котрий поставив пропозицію, щоби постаратися віддати справу Рурщини Лізі Народів .У відповідь на сей внесок лорд Керзон, міністер заграничних справ, заявив, що такий крок на ніщо не здавбися, бо Німеччина не є членом Ліги Народів, а Франція не хоче, аби Німеччина до Ліги належала. Міністер далі представив справу відклику англійських війск знад Рену. Говорив він, що англійські команданти над Реном находяться в дуже труднім положенню, бо кождого дня приходить до нових суперечок з Французами за права переїзду та перевозу вугля через округи Надренщини, заняті англійськими війсками, але покищо відкликати сі війска булоби непорадно, бо сьому противилибися і Французи й Німці.

АНГЛІЙСЬКІ НАДІЇ НА АМЕРИКАНСЬКУ ІНТЕРВЕНЦІЮ.

Немалу сензацію викликали слова Керзона про Америку. Керзон покладає великі надії на вмішанне Злучених Держав в европейську справу. Він дав навіть до зрозуміння, що така інтервенція можлива вже в найблизчій будучности, та впевняв, що вона булаби дуже пожадана та укінчилабся певно великим доспіхом.

В справі ситуації в Малій Азії, Керзон висказав надію, що Ангора підпише угоду.

ФРАНЦУЗЬКІ ВІЙСКА АТАКУЮТЬ ТОВПУ В МІСТІ ЕССЕНІ

ЕССЕН, Німеччина, 13. лютого. — Напруженнє в Рурщині зросло нині надзвичайно наслідком бльокади надренської провінції Францією та наслідком нових сутичок межи французькими війсками та німецьким населеннем.

В місті Ессені французькі війска вдарили з наложеними багнетами на зібрані на публичних площах товпи народа та розігнали їх домів. В декотрих місцевостях Французи почали розоружувати німецьку цивільну поліцію, часто серед насильств та знущань; примірóм, в місті Ґельзенкірхен французькі вояки арештували та побили тяжко всіх німецьких жандармів.

Рівночасно французькі жовніри зявилися коло копалень вугля та почали ладувати його на зелізничі вози та гарматні ящики. В других знов околицях таких самих вчинків допускалися Бельгійці.

ПОКАРАЛИ МІСТО ЗА РАНЕННЄ ФРАНЦУЗЬКИХ ЖАНДАРМІВ

ДІСЕЛЬДОРФ, 13. лютого. — Французька військова окупаційна команда наложила на місто Ґельзенкірхен кару в сумі 100 міліонів марок)3,000 долярів) за те, що підчас заворушень в місті ранено одного французького жандарма.

ФРАНЦУЗЬКІ ПОСЛИ ЗА ЩЕ ОСТРІЙШОЮ ПОЛІТИКОЮ ФРАНЦІЇ СУПРОТИ НІМЕЧЧИНИ

ПАРИЖ, 13. лютого. — О скілько можна вносити з висловів послів та сенаторів, в обох палатах французького парляменту переважає прихильний премієрови настрій, і коли яка опозиція буде проти його політики, то хиба з того боку, що вважає його політику занадто поблажливу супроти Німеччини. Члени парляменту висказуються за розбиттєм Німеччини та за військовою диктатурою Франції.

ЯПАН ХВАЛИТЬСЯ ВІДКРИТТЄМ ЗМОВИ НА КОРЕЇ

ТОКІО, Япан, 13. лютого. — Поліція міста Сеуль на Кореї заявляє, що вона відкрила широко розгалужену змову, котрої учасники мали висадити у воздух динамітом всі публичні будівлі та банки в місті.

Поліція відкрила завчасу змову, арештувала 13 заговірників та сконфіскувала велику масу документів та динаміту.

ФРАНЦУЗЬКІ ДЕРЖАВНІ ДОВГИ РОСТУТЬ

ПАРИЖ, 13. лютого. — Уряд вніс в парляменті проект закона, після котрого державний скарб мавби затягнути нову державну позичку в сумі 13 біліонів франків. Позичку малиби затягнути при помочи бондів платних протягом 10 літ.

КОНЦЕРТ УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ХОРУ В НЮ ЙОРКУ

ПЕРШИЙ КОНЦЕРТ УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ХОРУ ПІД ПРОВОДОМ ОЛЕКСАНДРА КОШИЦЯ, ПО ПОВОРОТІ З МЕКСИКА І З ВЕСТІВ, БУДЕ В НЮ ЙОРКУ В НЕДІЛЮ, ДНЯ 4-ого МАРТА С. Р., О 2-ій ГОДИНІ ПОПОЛУДНІ В САЛІ ГИППОДРОМУ ПРИ 43-ій УЛИЦІ І 6-ій ЕВЕНІ.

САЛЯ ГИППОДРОМУ МАЄ 5,000 СИДЯЧИХ МІСЦЬ.

ПРО ПРОДАЖ ТИКЕТІВ ОГОЛОСИТЬСЯ ПІЗНІЙШЕ.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА.	
Three cents the copy.		Поодинокe число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.		В Джерзи Ситі і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Телефон „Свободи": 492 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

За зворот рукописів редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ЗБІРКА НА ФОНД НЕГАЙНОЇ ДОПОМОГИ ПРОДОВЖЕНА ДО КІНЦЯ ЛЮТОГО С. Р.

Американські Українці не зложили в означенім часі суми 30 тисяч долярів на Фонд Негайної Допомоги, яку торік означено на зїзді українських організацій в Филаделфії. До означеного часу, т. е. до 12-го с. м. зложено, як нам доносять з Вашингтону, всього 23 тисячі долярів. Значить, до означеної суми бракує ще 7 тисяч долярів.

Чи можна так було лишити сей Фонд?

Якби дійсно українська місія у Вашингтоні, українські організації в Америці і всі тутешні Українці згодилися на закінчення Фонду НЕДАЧЕЮ, то се мало би для українського народу сумні наслідки. Передівсім Галицьке Українське Правительство, котре вже два роки опирає своє істнованнє на фінансовій помочи американських Українців, булоб в середині своєї боротьби за вільність нашого краю позбавлене конечних средств до істнования і ведення боротьби способами, які у відповідні хвилі вважає за вказані.

Дальше, ся невдача викликала би дуже прикре враженнє серед наших братів у Галичині, котрі вірять, що американські Українці заступлять їх і виручать бодай фінансово помочию в найтяжшім часі старого краю. Вони знають, які великі жертви вони понесли за останніх десять літ і понесуть ще дальше. Вони знають, що кожде село в Галичині понесло страт на тисячі долярів ,тож як їм зрозуміти, що всі американські Українці не можуть виручити старий край і понести жертву бодай на 30 тисяч долярів на один рік?

Ся невдача викликала би знова велику радість у Варшаві. Польський уряд, котрий тримає в Америці своїх агентів і шпіонів, які рапортують йому про діяльність Українців і Литовців, мав би велику радість з невдачі українського оборонного Фонду. Всі Поляки раділи би і голосили би, що їх заборча політика осягає успіх, бо ось вже навіть вільні американські Українці покидають боротьбу за освободженнє рідного краю з польського наїзду.

Навіть на самих американських Українців невдача Фонду мала би пригноблюючe враженнє. Деякі успіхи в громадянській роботі американських Українців переконали їх, що впертостію і працею можна все осягнути. Передівсім торічня Позичка Національної Оборони, яку навіть значно перевисшено, упевнила американських Українців, що їх сильна воля може побідити, та що вони вже вилічилися з хороби невдач. Аж тут мала би прийти нова невдача! Безперечно, що американські Українці не можуть позволити собі на відступ. Бо кождий український відступ се рівночасно наступ ворога. Раз Українці в Америці ступили на дорогу успіху, так повинні видержати на ній до кінця і не ломити засади, яка стала у них провідним дороговказом і заохотою для нас і старого краю.

Се розуміють всі свідомі Українці і в Европі і в Америці. Вони знають, що побідимо лише тоді, як вперто будемо стояти при своїм і в боротьбі не уступимо ані на крок.

Вони також розуміють, що також у справі Фонду Негайної Допомоги не вільно Українцям податись до відступу.

Длятого як тільки прийшли невеселі вісти з Вашингтону, що на Фонд зібрано до 12-го с. м. тільки 23 тисячі долярів, з усіх сторін почулися голоси, аби Фонду не замикати, але продовжити аж до повного успіху. Українські організації і товариства звернулись до голови української місії, д-ра Мишуги, щоби оголосив продовженнє речення для збору Фонду. Др. Мишуга згодився на се і продовжив реченець збору до кінця сього місяця.

Тепер лишається до довершення Фонду ще два тижні. За два тижні мають українські громади в Злучених Державах дозбирати ще бодай 7 тисяч долярів, щоби довершити Фонд. Се значить, що треба тепер складати протягом 14 днів найменьше по 500 долярів.

Маємо зміряти свої сили. Маємо показати старому краєви і ворогам свою силу. Маємо заявити перед цілим світом своїми жертвами, що ми стоїмо в боротьбі разом з нашим старим краєм.

Сих два тижні треба трохи нашим громадам пофорсуватись. Також кождому з нас треба трохи пофорсувати свою кишеню, але памятаймо, що потім прийде якийсь час відпочивок, бо нова збірка певно не прийде скорше як за якого пів року. Отже хто тепер дасть значнійшу жертву, то нехай розуміє, що немовби давав її на пів року.

Фонд дозбираємо лише тоді, як КОЖДА ГРОМАДА сповнить свій обовязок як слід. Се станеться, як ми се вже нераз писали, тільки тоді, як кожда громада тепер зложить на Фонд ТРЕТЮ часть тої суми, яку була зложила торік на Позичку. Отже нема іншої ради тільки кожда громада сама за себе мусить сповнити свій обовязок, і то скоро, бо лише до кінця сього місяця.

Памятаймо, що УСПІХ Фонду залежить від його успіху в кождій громаді і візьмімся сейчас до діла. Нехай наші патріоти і лідери по всіх містах скличуть сейчас наради своєї громади і беруться до діла, а певно, що день 28. лютого 1923 не буде записаний до невдач тільки до успіхів в українській боротьбі за вільність рідного краю.

ВИЛСОН І СВІТОВА ВІЙНА.

(Від власного кореспондента).

Німецькі часописи принесли перші відомости про **споминн президента Вилсона про мирову конференцію.**

З тих споминів виходить, що президент Вилсон упав жертвою обману, якого на нім допустилися великі держави антанти, себто Англія, Франція, Італія і Японія.

Як відомо, ті держави від самого початку світової війни голосили, що вони ведуть війну по перше проти німецького мілітаризму, який загрожує цілому цивілізованому світови, подруге в обороні поневолених народів, угнетених Німеччиною й Австро-Угорщиною.

Що правда, сі високі цілі виглядали дещо сумнівно з огляду на те, що до держав антанти належала також царська Росія, яка в богато більшій мірі, ніж Німеччина чи Австро-Угорщина, була і мілітаристична і недемократична і угнітала народи. Одначе се „чорне пятно" закривалося тим, що Росія знаходиться на шляху демократизації, а також готовиться дати свободу своїм народам. Щоби показати, що Росія знаходиться на шляху демократизації, висувано в західній Европі на перший плян кількох визначних російських політиків демократичного напрямку, як прим. Мілюков. А щоби показати, що Росія збирається дати свободу народам, вказувано на те, що Росія згодилася на автономію Польщі.

Коли Злучені Держави Північної Америки приступили до союза держав антанти і виступили на арену світової війни, речником висше згаданих ідеальних цілий війни в імени всіх держав антанти став президент Вилсон. Він при кождій нагоді забирав голос і формулював в імени держав антанти цілі війни, а формулував їх так, що його заяви знаходили признаннє в цілім світі, навіть в демократичних кругах центральних держав. Особливо його 14 точок стали неначе евангелієм мира для всіх тих, що справді хотіли такого мира, який приніс би ліпший лад світови.

Основою мира — по заявам Вилсона — мало стати **самовизначенне народів**, себто право кождого народу рішати про свою долю.

Принцип самовизначення народів значно облекшував справу мира. Звичайно після кождої війни побідник нагороджував себе тим, що забирав землі побідженої держави. Се дуже утрудняло справу мира й містило в собі причини нових війн. Вистане згадати, що одним з головних мотивів війни для Франції було бажаннє відобрати від Німеччини Альзацію й Льотарингію, краї, які Німеччина забрала в Франції після війни 1870/71 р.

Слухаючи заяв Вилсон цілий світ вірив, що за тими заявами стоять усі держави антанти.

Вірив у се також сам Вилсон, який мабуть власне тому вибрався особисто на Мирову Конференцію, бо думав, що вона буде місцем для здійснення ідеї самовизначення народів, яку він голосив.

Та в Парижі, — як се виходить тепер ясно зі споминів Вілсона, — зустріло його **велике розчаровання**. Він побачив, що держави антанти поза плечима Америки **є звязані між собою цілим рядом тайних договорів**, у яких вони умовилися, як поділити між себе пануваннє над світом на випадок побіди. Ділячи світ, вони не тільки не числилися з ідеєю самовизначення народів, але навіть не числилися з тою Америкою, яка їм помогла до побіди, і ні-чого їй не оставили.

Ось кілька примірів:

Франція і царська Росія умовилися, що Франція буде мати вільну руку означувати границю між собою й Німеччиною, а Росію буде так само вільну руку означувати границю між собою і Німеччиною й Австро-Угорщиною.

З окрема **Франція** запевнила собі згоду Росії на те, що вона відділить від Німеччини **всі німецькі землі на лівім березі Рену** й або прилучить їх до Франції або поробить з них малі безсильні держави під протекторатом Франції, так, що в дійсности Рен буде творити границю між Францією й Німеччиною.

Росія знов, годячися на се домаганнє Франції, запевнила собі її згоду на те, що вона відділюючи від Німеччини й Австро-Угорщини польські (щоб утворити автономну Польщу) й „російські" (себто українську Галичину, Буковину й Закарпатщину) землі, буде собі краяти границю, як сама захоче.

Або договір про поділ Туреччини між державами антанти, договір, по якому Росія мала забрати Царгород, а Франція, Англія, Італія відповідні инші землі.

Або договір між державами антанти й Італія, яка запевнила собі не тільки невеличку італійську територію, яка оставала під Австрією, але також німецькі і славянські землі Австрії.

Японія знов запевнила собі німецькі кольонії й инші користи на Тихім Океані, що очевидно нарушувало інтереси Злучених Держав Північної Америки.

Таке положеннє застав президент Вилсон на Мировій Конференції в Парижі Розуміється, що супроти солідарности всіх инших великих держав антанти він був безсильний. Як би він був знав про ті тайні договори перед тим, заки Злучені Держави приступили до війни, міг не приступати до війни і тоді держави антанти певне не були би віднесли побіди. Якби був довідався про ті тайні договори ще підчас війни, міг загрозити, що Злучені Держави перестануть вести війну, і тим примусити держави антанти змінити ті темні договори. Але тепер, коли Злучені Держави помогли державам антанти віднести побіду, — що міг Вилсон зробити?! Держави антанти вже не потребували президента Злучених Держав і тому він був безсильний на Мировій Конференції.

Відомо, що Мирова Конференція перевела не самовизначеннє народів, тільки нове поневоленнє, відповідно до того що лежало в інтересі побідників.

На Мировій Конференції побідив не Вилсон і ідея самовизначення народів, тільки побідили тайні договори між Англією, Францією, Італією й Японією (Росія тим часом відпала від союза держав антанти) про поділ пануваннє над світом.

Після Мирової Конференції Вилсон — як доносили часописи — важко занедужав, але не збожеволів. Се стане зрозуміле, коли взяти на увагу, яким ударом для нього була Мирова Конференція. Він як президент Злучених Держав втягнув Злучені Держави в війну, помічи державам антанти до побіди, — все в тій вірі, що працює для ідеї ліпшого світлого ладу. А тимчасом на Мировій Конференції переконався, що впав жертвою обману, що втягнув Злучені Держави до війни, причинився до того, що війна стала довша, більша і страшнійша — на те, щоби помогти державам антанти запанувати над світом.

Замість німецького мілітаризму ще страшнійший французький. Замість визволення поневолених народів новий поділ на народи панучі й поневолені.

Ось до чого причинився Вилсон, втягаючи Злучені Держави у світову війну.

Що більше, навіть інтересів своєї власної держави він не зміг забезпечити як слід, бо на перешкоді свому стали повредні тайні договори між союзниками.

З сього видно, як важко вести міжнародню політику і як обережним треба бути на сім полі, коли навіть президент такої могучої держави, як Злучені Держави Північної Америки, дізнаів на сім полі такого гіркого розчарування.

10. січня 1923.

Д-р Михайло Лозинський.

ЛИСТ З КРАЮ.

Лист учителя з краю.

Дорогий Приятелю!

Сердечно дякую за листа. Дуже мене тішить, що не забуваєте за мене. Постараюсь відповісти Вам на всі питання по порядку, ясно, скільки щонебудь про справу знаю. Зачну від перегодит, себто від мене. Жилось би мені добре, коби не Поляки, що чоловіка мучать, мимо того, що до нічого не мають права. Все робять силою. Про данину і конскрипцію то певно вже там знаєте з часописів то й не буду вам про се писати, бо то було давно. Тоді я також потерпів, бо за то, що не записався до конскрипції і не признав, що приналежу до Польщі, мали мене цілком нагнати з посади. — Та якось викрутився і то проминуло. Найновійша комедія, яку вистроїли, то вибори. Як виглядали „свобідні" ті вибори то годі описати, треба на місци їх було бачити, бо інакше готовісте не повірити, — хоч, єй Богу, пишу саму правду.

Отже по селах ходили жандарми, бо голосували кождий у своїм селі. Бачте вони дуже нас люблять і шанують, то не хотіли нас трудити на друге або третє село. Проте ходили жандарми та зразу перед виборами арештували усіх — хто їм неподобався. Не подаючи жадної причини, брали чоловіка та замикали і конець! У инших переводили ревізії за оружєм — та глядали за тим оружєм навіть по книжках і листах. У мене при ревізії забрали стрільбу, що недавбим її був і за 25 долярів. Так виарештували по цілій Галичині. 25.000 інтелігенції. Вже тепер, по виборах, по трохи випускають — так само без жадного протоколу. Підчас самих виборів жандарми, військо, і всяка инша зволоч, силою, кольбами, багнетами гонили людий, щоб голосували „добровільно". Люди, як могли, так утікали. — Так виглядало „добровільне" голосованнє. — Мене обіцяли жовніри привязати до коня і тягнути аж у Лімну, як не схочу голосувати.

Потім, по виборах, за кару, що не голосували люди, покарав староста людий в той спосіб, що майже у кождім селі стояли 14 днів жовнірі з кіньми на кошт господарів. Зерно з перед коня не виходило, а варена курка з перед жовніра.

Оттаке то діялось у нас на „вольній Україні". Ми думали, що вже нас візять жовнірі цілком та і то лихо проминуло.

Найновійша комедія то теперішні асентерунки. Війт має на означений день привести усіх „хлопців до асентерунку і то „хлопці мають іти самі, добровільно", бо якби котрий відважився не прийти „добровільно", то зараз жандарми і військо йдуть до села, бють усіх і хлопців і родичів доти, аж той, за котрим шукають, стане до перегляду. Тоді вже спокій...

То все роблять Поляки безправно, мимо того, що Англія і инші держави заказують. З газет ми дуже мало знаємо, бо скоро що небудь в газеті про Галичину напишуть, то зараз сконфіскують і приходять чисті напір. — Так виглядає у нас свобода письма і слова!

Школи всі польщать, студентів Українців на університет не приймають. — Який буде конець то ми ту сего не знаєм, але сподіємся, що таки сей конець буде для нас добрий, бо самі Поляки не годні завести ладу навіть у своїй державі.

Наша організація також не сидить з заложеними руками. Відплачуєсь Полякам також мірою, якою вони мірять: — убійства, підпали, бомби — тяром недармують — тай на такий спосіб годі діждатись мирного житя.

Як я вже згадав, то вони самі не годні у себе ладу завести. Тамтого місяця вибрали були нового президента, Нарутовіча, звався. Так щож, вибрали його не поляцькими голосами, лиш жидівськими, українськими з Волині, бо з Галичини українських послів нема, лиш чотири хруні, — німецькими та литовськими. Не довго він прожив. На третій день по вибору його вбили, бо казали, що то не польський президент, лиш жидівський. Тепер вибрали другого, та знов з тоїсамої партії, що Нарутовіч. Що буде, то Бог його знає. — Тільки було би з „великої" політики.

У селі і читальни ми працюєм по можности сил наших. З початку люди були дуже застрашені то годі було кого затягнути до читальні. Тепер уже лекше. По виборах відсмілились. Маємо еще кількох боягузів і таких, що радо держались би коло панських дверий, але тих не много: — війт тай еще знайшлось би зо двох.

На рік 1923 ми еще не мали загальних зборів. Назначено аж на 28. І, 1923. То еще не знаємо, кілько буде членів. — З книжками даємо собі раду, як можемо.

Пишете мені, що там крутять вам голову усякі часописні вісти. Правда, що з них годі щось певного витягнути, але все маєте хоч якісь вісти, а ми тут жадних. — З склепом годі щонебудь зачинати, бо нема відповідної людини, щоби продавала і теперішні гроші у нас такі нестійні, що треба таки дуже мудро продавати, аби нестратити.

Сердечно Вас здоровлю мій приятелю і всіх краянів — та прошу непогніватись на мене, як що у тім листі не доладу.

.........., учитель.

Асентеровані безправно хлопці втікають до Чех.

Dobrichovice, 17. I, 1923.

Найдорожші Батеньку!

Даю Вам відомість, що я вже не є в Галичині, тільки на Чехах, в Празі. Я є тут, Ясько Коновальців і Гринько Холевінський. Ми з Галичини повтікали на саме Різдво, бо нас Поляки асентерували до війска. Ми йшли піхотою через границю, снігом по пояс, через вісім годин, в ночи, але нас ніхто не злапав. Так ми дісталися до Чехів, до Праги. Тут є дуже зле, бо нема роботи, а ми стали до господаря чеського за слуг і робимо за вікт.

Але ми втікали тому, щоби дістатися до Америки. Отже Дорогі Татуню, присилайте як найскорше, шифкарту, офідевіт і що ще там треба, а також трохи гроший на дорогу так около 60 дол. Я тут довго не можу бути.

Напишіть до Наталки Єндикової, що Ясько Коновальців і просить о шифкарту. Нехай вона його спровадить і зробить так, щоби ми разом їхали до вас.

Єсли пришлете ті папери, то я дістану пашпорт тут в Празі. Тут є доктор Стефан Пеленський з Комарна то нам о се постараєся, бо він є дуже добрий чоловік. Якби не він то ми би і тої служби не мали.

Посилайте і пишіть на адрес: Dr. Stefan Pelensky, Dobrichovice cislo 1, u Prahy, Cechoslovacia.

Поздоровляю Вас дуже сердечно!

Мирон Добровольський.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

П. Ром—ншин, Сентрал Фолс. — Такого словаря української мови, як словар Вебстера для англійської мови (щоби пояснив українські слова по українськи) нема. Словар Української Мови, зложений Борисом Грінченком, про котрий Ви згадуєте, се словар українсько-московський, себто в ньому українські слова пояснені московською мовою. Сього словаря не продають українські книгарні ні в Америці, ні в старому краю.

І. Ков—енко, Філядельфія, Па. — Вашої дописі помістити не можемо. Всяка нова організація має богато трудностий до переборення, і Ваша допись не помоглаби новій організації, але пошкодилаби. Зрештою, у Вашім писанню про заступника голови, що мав ставити організації „ультімат", як вона не помістить його на першім місци в списі містоголов, тяжко повірити; се певно вороги нової організації, аби її пошкодити, намагаються представити поодиноких її урядників дураками. Зрештою, якби навіть щось подібного було правдою, ми не повинні за одного урядника осуджувати цілої організації.

М. Роз—ий, Ню Йорк. — Вашої дописі так, як Ви її написали, помістити не можна. Нема сумніву, що як панич, котрий претендує на політичного лідера, бє в лице робітника за те, що він не годиться з його поглядами, то се вартоби піднести публично, але не можна подати вістки без подання місця, дати та обставин події.

ЗАСУДЖЕНІ ТОВАРИШІ ФЕДАКА ВИПУЩЕНІ НА ВОЛЮ.

(Від власного кореспондента)

В статті „Після процесу Федака і товаришів" („Свобода", ч. 294 з 19. грудня 1922) я повідомляв, що оборона внесла в імени засуджених зажаленне неважности і на сій основі поставила внесеннє, щоби всіх засуджених крім Федака випустити тимчасом за кавцією на волю.

Се внесеннє опирається на постановах карного процесу. Всі засуджені крім Федака стоять під закидом таких злочинів, що, в сім випадку постанови карного процесу дозволяють випустити їх за кавцією на волю. Чи випустити їх на волю чи ні і за якою кавцією, се залежить від рішення суду.

Ся справа тягнася в суді дуже довго і аж при кінці грудня суд рішив випустити їх на волю за кавцією 9 мілонів польських марок.

На основі сього рішення вийшли на волю: ЗИБЛИКЕВИЧ, МАТЧАК, ПАЛІВ і ЯРЕМІЙЧУК, засуджені на 2½ літ вязниці, і ШТИК, засуджений на 1½ літ вязниці.

ФЕДАК, як виходить з висше сказаного, МУСІВ ОСТАТИ ДАЛІ В ПОЛЬСЬКІЙ ТЮРМІ.

Дальша доля і Федака і тих його товаришів, що тепер вийшли на волю, залежить від того, як буде вирішене судом зажаленне неважности.

Коли воно буде приняте, ТОДІ ВІДБУДЕТЬСЯ ПРОТИ ВСІХ ЗАСУДЖЕНИХ НОВИЙ ПРОЦЕС і від рішення в тім процесі буде залежати їх засудженне або увільненнє.

Коли-ж зажаленне неважности буде відкинене, тоді ті, що тепер вийшли на волю, мусять вертати відсиджувати засуд.

Та не вважаючи на непевну будучність, треба радіти, що наші герої, які півтора року намучилися в польській тюрмі, вийшли на волю.

8. січня, 1923. Др. Михайло Лозинський.

ДАЛЬШІ ЖЕРТВИ УКРАЇНСЬКИХ ТОВАРИСТВ НА ДОВЕРШЕННЄ ФОНДУ НЕГАЙНОЇ ДОПОМОГИ.

1. Бр. св. Димитрія, від. 25 „Нар. Помочі" в Донора, Па. $50.00
2. 16. Сотня Січової Орґанізації в Питсфілд, Масс. 50.00
3. Тов. Співацьке ім. Лисенка в Йонкерс, Н. Й. 20.00
4. Тов. „Вільна Україна" від. 152 У. Н. С. в Нюарку 10.00
5. Бр. св. Арх. Михаїла в Филаделфії, Па. 5.00
6. Бр. Рожд. Пр. Богор., від. 259 У. Н. С. в Шикаго, Ілл. 25.00
7. Тов. Богдана Хмельницького в Нюарку, Н. Дж., ... 50.00
8. Тов. Українських Робітників в Пеорія, Ілл. 15.00
9. Ратунковий Комітет Помочи Р. К. в Бруклин, Н. Й. .. 15.00
10. Укр. Жіноче Тов-о „Труд" в С. С. Питсбург, Па. 5.00
11. Бр. св. Анни в Сміт Міл, Па. 10.00
12. Бр. св. І. Хрестителя, від. У. Н. С. у Вилксбері, Па... 100.00
13. Бр. св. Вас. Великого, в. 79 „Порвидіня", Вилксбері 25.00
14. Бр. св. АА. Петра і Павла, в. 41 „Пров.", Вилксбері 10.00
15. Бр. св. АА. Петра і Павла, в. 190 У. Р. С. в Вилксбері 5.00
16. Тов. „Єдність", від. 163 У. Н. С. в Филаделфії, Па. ... 25.00

ХТО СЛІДУЄ?

З ПАНАХИДИ НА НЕҐАЙНУ ДОПОМОГУ.

(Дальший спис).

16.	Укр. Греко-Кат. Церков в Гартфорд, Конн.	$17.90
17.	Укр. Греко-Кат. Церков в Вілксбері, Па.	25.00
18.	Укр. Греко-Кат. Церков в Алентави, Па.	22.45
19.	Укр. Греко-Кат. Церков в Сиракюз (з панахиди і церковної громади)	100.00
20.	Укр. Греко-Кат. Церков св. Тройці в Йонґстави, О.	32.00
21.	Укр. Греко-Кат. Церков в Лейтроб, Па.	5.10
22.	Укр. Греко-Кат. Церков в Минеаполис, Мінн.	73.25
23.	Укр. Греко-Кат. Церков св. І. Хрестит. в Нортгемтон	25.00

ЩО ПИШУТЬ ПРО ФОНД НЕҐАЙНОЇ ДОПОМОГИ?

1. **ДМИТРО УШАК** з Ню Йорку, Н. Й.: — Бачу, що не осягнемо цілиі не дозбираємо повних 30.000 дол. А то мене дуже болить, бо велика буде для Ляхів радість з того. Тому, щоби зрушити ще наших затверділих, а завзятих заохотити, додаю ще від себе пять долярів на продовження збірки і її довершення аж до повних 30.000 долярів.

Прийміть ту малу жертву на загибіль Ляхам!

2. о. **ІВАН ПАЛІЙ** з Ненті Ґло, Па.: — Пересилаю невелику збірку на Фонд в сумі 67.00. Я тут новий чоловік. Нарід добрий і жертволюбивий. Люде не складали вправд іжертв на Позичку ані на інші народні цілі, але не було дотепер кому їх до того завізвати. Але тепер як я тільки згадав про справу і ціль, сейчас зложили і ще дадуть.

3. **ГРИЦЬ ЛЕВУШ** з Елмайра, Н. Й.: — Нас тут тільки 25 родин, що держаться купи. Підпираємо народну справу як можемо. Трохи тепер нам за тяжко, бо ми ставили українську школу і виплатили на то 5.000 дол. Але то одно, а оборона Рідного Краю друга справа. З того зглядну не можемо занедбати і фонду Неґайної Допомоги. На його довершення пересилаємо 72.50 дол.

4. **ІВАН ЛІСНЕВИЧ** з Бервінздейл, Па.: — Я трохи припізнився з своєю жертвою, даруйте за то. Коби то так сталося, щоби моїх пару долярів перемінилися в пару куль і долетіли аж до серця ґенерала Галлера. Того я йому з щирого серця бажавби.

5. **МАРІЯ ХАНДОГА** як секретарка Укр. Жіночого Т-ва „Труд" в Питсбурґ, Па.: — Посилаємо Вам пять долярів на бомбу на Ляхів. Просимо наш даток так щиро приняти, як щиро ми його висилаємо.

6. о. **ОНУФРІЙ КОВАЛЬСЬКИЙ** з Вотервліт, Н. Й.: — Пересилаючи збірку на Фонд передаю Вам щиру правду, що нарід з Вами. Хай Вас Бог благословить у змаганнях за правду і волю українського народа.

7. **ЛУКА ПЕТРОВИЧ**, Н. Й.: — Не ждіть Браття, бо Лях не жде. Хочете бачити свій край вільним від всякого врага і супостата, то складайте центи на боротьбу. Самими гарними словами Ляха не виженемо. Тож підпираймо наше Парвительство і його визвольну акцію.

8. о. **СКЛЕПКОВИЧ** з Палмертон, Па.: — Я всего кілька днів на тій парохії, але бачу, що є тут люди, які добре розуміють недолю Рідного Краю. Самі піднесли, що треба перевести якусь збірку на Фонд Неґайної Допомоги.

9. **ІВАН ШЕРЕМЕТА** з Дітройт, Міш.: — Наша громада стоїть на першім місци. По правді кажучи ми того ніколи не надіялися. Бо деж нам рівнатися з такими громадами як от прим. Ню Йорк. Ми раді, але що з того. Я сам знаю, що наша громада сейчас далаби ще яких 500 або й 1000 дол. якби тільки почула, що друга громада хоче її збітувати. А так кажуть: Що-ж! Ми своє зробили, нехай-же тепер другі, дужчі за нас, дещо до гори підходять. Ми-ж всі одної матери діти, то-ж і всі на рівні повинні і про оборону тої матери подбати."

Я думаю, що треба таки якось ще промовити до наших людий і таки до 30.000 дотягнути.

10. — Маю честь переслати скромну жертву на Фонд Неґайної Допомоги. Нехай і вона причиниться до скорого визволення Сх. Галичини зпід ляцької кормиги.

о. Еміліян Невицький, Підкарпатський Русин.

11. **МИХАЙЛО СИРКО** з Донора, Па.: Пересилаючи від Бр. св. Димитрія 25 дол., подаю, що наш відділ 25 „Народної Помочи" йде рівнож за покликом нашого Правительства і нашої орґанізації та складає і від себе щиру лепту на боротьбу о визволення Рідного Краю.

12. **ОЛЕКСА ЯРЕМІЙ** з Питсфілд, Масс.: — На останок пересилаю ще одну жертву на Фонд в квоті 50 дол. від Січовиків 16-ої Сотні.

Боже помагай нашій святій справі і нашому Правительству. Січовики всегда при Вас і з Вами.

13. **МИХАЙЛО САВАРИН** зМидел Віледж, Л. Ай.: — Перевисшіть доконче $30.000. Цего вимагає наша народна честь.

14. **КИРИЛО ПАДЯК** з Шікаґо, Ілл.: — Коли на засіданню нашого Братства, від. 259 У. Н. Союза піднесено справу Неґайної Допомоги, всі члени одноголосно ухвалили без дискусії виасиґнувати з каси на ту ціль 25 дол. з тим, щоби переслати ще Вам запевнення та приречення, що будемо складати жертви так довго, аж доки край наш вільним не стане.

15. **МИХАЙЛО КУЛИК** з Камилось, Н. Й.: — Ніколи не допущу до того, щоби впало на мене імя „хрунь". З останного стягнуся, а свою жертву зложу. Гоніть Ляхів як собак аж під Варшаву, бо там їх право. Хай живе галицьке правительство з нашим Президентом др. Петрушевичем.

16. **ТЕОДОР ЩУДЛИК і ДМИТРО МІХНОВСЬКИЙ** з Джерзи Сити, Н. Дж.: — Не богаті ми — то правда, але на кулю для Ляхів все ще нас стати.

17. **З НЮАРКУ, Н. ДЖ.**: — На місячних зборах тов. Богдана Хмельницького в Нюарку, Н. Дж., ухвалено одноголосно 50 дол. на довершення Фонду Неґайної Допомоги.

Хай живе революційна боротьба в Рідним Краю!
Слава всім американським жертводавцям!
Честь і слава нашому Правительству!

За Комітет Товариства: Тодор Шумейко, предс.; Олекса Будник, секр.; Василь Дубущак, касієр.

18. **МИКОЛА ҐРУБРИН** з Миніеполис, Мінн.: — Нічо не лякає нашу невелику громаду. Ні большевицькі ні ляцькі наймити не змогли нас розбити. Стоїмо твердо як скала, підпираємо кожду народун роботу і буде попирати, доки жити будемо.

На погибель ляшні і всім хруням зложили ми на Фонд 348 дол., а коли треба буде ще дати, то певно не відмовимо, а знова дамо.

ХТО ЩЕ НЕ Є ВПИСАНИЙ ДО ЛІСТИ БОРЦІВ, НЕХАЙ ШЛЕ СВОЮ ЖЕРТВУ ДО:

DIPLOMATIC REPRESENTATIVE OF GALICIA,
411 Southern Building, Washington, D. C.

ДОПИСІ

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

На фонд Федака.

На посвяченню прапорів Бр. св. Василія, від. 339 У. Н. Союза в Филаделфії, Па., на фонд Федака зложили слідуючі особи: Стефан Штоґрин, Василь Слободян, Юлія Грицей і Іван Пеленський по $5.00; Павло Чорний, Іван Сорока і Стефан Слободян по $2.00; Кирило Качор, Николай Самбір, Михайло Вишиванюк, Василь Лупняк, Іван Хмелик, Іван Лечман, Кирило Дацьків, Михайло Сопрун, Іван Тоциниць, Стефан Хромляк, Лука Буричка, Михайло Барна і Никола Гойванович по $1.00; Н. Вовк, І. Сорока, М. Толойло, В. Турянський, С. Мигальчак, В. Загаєвич, С. Задорожний, Н. Федунів, Т. Фуртак, І. Муха, Стефан Муха, Н. Волос і М. Заньчук по 50 цт.; Ю. Школдин 25 цт.; дрібними жертвами $1.50. — Вислано $47.25.

Теодор Грицей.

—0—

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Невдачне віче в Ню Йорку.

Якийсь „революційний" комітет заповів з великим шумом та гуком віче в сали „Нар. Дому" при Іст 6-ій улици в Ню Йорку на 11. с. м., себто в неділю, пополудни. Саля „Нар. Дому" була битком наповнена публикою, що звикла там ходити щонеділі на віча „Ліґи Амер. Горожан Укр. Роду" та що й сим разом була рада щось почути, порадитись та зібрати який цент на поміч старому краєви. Але зараз з самого початку показалось, що між аранжерами віча на зібраним народом не було гармонії.

Як лиш п. Мандзюк іменем аранжерів заявив, що віче відбудесь без вибору президії, то п. Матлай поставив внесенне, аби віче переведено парляментарним ладом, то є щоби перш усего вибрати президію. Загал зібраних попер се внесенне оплесками. Але аранжери віча — мабуть, щоби засвідчити свій „революційний демократизм" — спротивились сему внесенню, кажучи, що вони тут самі господарі, бо вони заплатили за салю. На се зі салі їм відповіджено: „так чогосьте нас сюди скликали? аби ми головами кивали на те, що ви закомандуєте?" — З поведення зібраних було видко, що майже вся публика була за свобідним вибором президії. Лише жменя людий, котрі чіпилися для відміни популярного тепер клича „революції" в краю (аби знов — як то кажесь — „сісти на коня"), була за „диктатурою" Мандзюка, Січинського й Кавецького.

Ось так ні сюди ні туди тяглося через три години, поки аранжери віча не впали на концепт спровадити полісмена, котрому казали арештувати голову Ліґи п. Дембицького. Коли однак полісменови витолковано, о що йде, та що п. Дембицький заховуєтся поважно і прилично, а жадає лиш того, чого жадає ціла саля, тоді полісмен махнув рукою та пішов собі геть.

Але „революціонери" не дали за виграну, а післали по цілий вагон поліції. Одначе ся палка обернулась проти них самих, бо як поліція знов явилась та розібрала, о що йде, тоді заявила, що всі присутні без ріжниці мають опорожнити салю. На тім і скінчилась та невдатна проба жмінки накинути Нюйорчанам свою волю. Вони самі своїм тупим упором та нехтованнем волі загалу розбили віче, спровадивши поліцію.

Пану Січинському дісталося з публики досить прикрих епітетів та пригадок, що він від ряду років усе пробує розбивати кожду загально народну акцію.

—0—

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Поміч для „Рідної Школи".

В нинішний час, коли наша школа в польському ярмі переживає тяжке лихоліттє, а найкрасші сини України томляться по тюрмах, ми тут, за морем, у вільнім краю можемо богато помочи рідному краєви. Товариство ім. М. Драгоманова не зістало по заду. З нагоди Різдва члени Тов. пішли з колядою поміж своїх знакомих, а решту самі зложили, так що призбирали $50. — Гроші зістали розділені, після бажання жертводавців, половина для „Рідної Школи", а друга половина для боївки в Галичині $23 вислано долярами для Тов. Педагоґічного на Рідну Школу, 1.75 оплата, а 25 ц. осталось на слідуючий раз. $25 вислано для боївки. Притім складаємо щиру подяку усім жертводавцям.

Тов. ім. М. Драгоманова
в Ню Йорку.

—0—

ЛУДЛОВ, МАСС.

Віче в справі Фонду Неґайної Допомоги.

Товариство ім. Івана Франка в Лудлов, Масс., відділ 253 У. Н. Союза, скликало надзвичайний мітинґ дня 4. лютого 1923 в справі „Фонду Допомоги Рідному Краєви". Тому, що наше товариство ново засноване і не числить богато членів, але все таки хоче сповнити свій народний обовязок длятого скликалисьмо отсі збори.

Члени товариства ім. Івана Франка відділ 253 У. Н. Союза зложили на „Фонд Неґайної Допомоги Рідному Краєви" 20 долярів, щоби своєю малою лептою допомогти Україні вирватись із ляцьких кайдан.

Зложили слідуючі: Іван Приступа, Іван Сорохтий, Макарий Пукіш і Іван Сорока по $2.00; Михайло Мельник $1.50; Мих. Мишилівський, Іван Андрусик, Петро Яців і Стефан Наливайко по $1.00; Сень Яців і Теодор Звижінський по 50 ц.; з відділової каси доложено $5.50. — Разом 20 долярів. Гроші післано до Вашинґтону.

Мих. Мишилівський.

—0—

ВЯЧЕСЛАВ БУДЗИНОВСЬКИЙ.

ПЛАСТУН.

Оповіданне з життя запорожських збіґців.

(Свобідно за Купером).

(8)

— То бодай нехай би на той час вислав куди доньку. Мулик завертає голову дівчині. Шкода такої для такого.

Пластун глянув на товариша так, начеб сей виявив якусь, для него дуже важну тайну.

— Гм... Ви мені отворили очи... Він справді лишяеся до Ганни, баламутить її... Правду кажете, що її шкода для него. Але на се нема ради. Вона, неначе панна... Письменна... книжку читає. І він такий.

— Ви старий товариш і приятель Горбея. Ви повинні отворити йому очи, образумити його, що з таким Муликом Ганна не буде щаслива.

— А як вона не послухає батька?

— Вистане, коли її скорше забере звідси.

— Ще два дни і нас тут вже не буде... Спасибі вам за се, що отворили мені очи.

Розійшлися.

По відході Голими і Бобренка Мулик сидів у Горбеїв ще якої пів години і також вийшов.

— Нарешті вже пішов той морочник! — промовила Ганна. — Десь не соромиться так довго сидіти тут, хоч до него майже не обзиваюся.

Горбей підвів очи і глянув на неї так, неначеб питав, чи щирі були її слова.

— Тобі справді його товариство не миле?

— Не миле? Лише не миле?! Воно мені осоружне. То людина, скучна й фальшива.

— Звідки знаєш, що він фальшивий?

— Його очи кажуть мені.

— Я гадав, що ти вдоволена з того, що до нас приходять якісь люди; що не сидиш сама.

— Правда, що мені скучно було би сидіти тут самій. Але до нас заходять також инші. Приходить Аслан, приходить Голима, приходить Бобренко. З ними я рада би балакати й цілий день. Мулик лише затроює вдоволенне, яке мені робить товариство тамтих.

— То ти товариство такого Голима волиш, ніж товариство Мулика? — спитав, спозираючи крадькома зпід бров на доньку.

— Також питанне! Все те, що Голима розказує про свої пригоди, для мене цікаве. Ще цікавійше все те для мене тим, що в великій части се пригоди спільні, його й ваші. Я знаю, що все, що він говорить, пливе з щирої душі. У Голими золоте серце. І сего я не годна забути, кілько то я сама йому завдячую, моя мама і ви. Він не раз важив своїм життем і платив своєю кровю, щоби спасти наше життє; щоби спасти від гіршої ніж смерть неволі і ганьби. Тисяч Муликів не варті того, що кінець мізинчика Голими.

— Ти справді віриш в щирість його серця, шануєш і любиш його?

— Вірю і люблю... не гнівайтеся, тату... як вас самого. Він мені другий батько. З ним я не боялаcьби зайти і на дно пекла. Я певна, що він і там не дав би нікому скривдити мене... А Мулик? Я гадаю, що як би я була його любка, його суджена, або й жінка, а який Турок показав йому пригорщу золота, то він продав би мене. Вже такий Кутлумамет ліпший. Він не відпродав би мене.

Горбей встав, приступив до доньки, вхопив її голову в руки і поцілував в чоло.

— Ти така, як була твоя мама.

На другий день Горбей вийшов з хати раньше, ніж звичайно. Зайшов до Голими і витягнув його в сад.

— Чи ти вже балакав з Ганною? — спитав пластуна. — Що вона сказала?

— Чи балакав?! Виж не сидите при тім? Не чуєте що вечера, що балакаю з нею?

— Я не про ту балачку. Питаю, чи ти балакав про те, про що не балакаєсь при свідках, хочби то був рідний батько.

— Не второпаю...

— Чи ти сказав їй, що хочеш з нею женитися? Що вона відповіла?

Голима цілий затрусився.

— Я вже й не думав про се, — відповів, зітхнувши важко. — Цілком не думав. Вже тоді, коли я її побачив, увільнивши з ясиру, сказав собі: „пиши, пропало!" Вона була гарна дитина. Але, щоби виросла в таку гарну дівку, я не сподівався. Я не для неї. Коби не була така гарна! Коби була бридка... І як би я був молодший... Впрочім в її серци вже мабуть загніздився писар. Він вродливий парубок, старшина, і, так як вона, письменний.

Горбей резреготався.

— Який же ти дурний, Климе! Який сліпий! Вона писарем завернула собі голову так, що як би в хаті не я приказував, а вона, то перед його носом заперла би двері, не пустила би в хату.

— З того ще не виходить, щоби вона мала полюбити мене, старого каліку. Як вже не писаря, то воліла би такого, як Бобренко. Гарний, жвавий і чесний козак. Гарна була би з них пара.

— Колиж бо вона вже иншого любить... Вона любить тебе.

— Батьку, не жартуйте! — Голима вистогнав, насилу втягаючи в груди воздух, бо гадав, що його вдусить.

— Не жартую. Вона сама сказала мені се. Коли вчера відійшов від нас писар, сказала, що він їй осоружний, бо фальшивий, бо морочить її і не дає побалакати з тобою.

— І я зміркував, що вона воліє балакати зі мною. Але се тому, бо я розказую таке, що її цікавить. Мене всі слухають радо: старі й молоді, парубки і дівчата. З того ще не виходить, що вона мене любить. Вже не одна слухала радо моїх оповідань, хоч любила иншого, хоч любий сидів коло неї.

— Се, що вона любить тебе, сама сказала мені. Ще й доповіла, що з тобою не брялась би зійти і на дно пекла.

Пластун не відповідав. Стис цівку рушниці і стояв непорушно, потупивши очи в землю.

— Вже знаєш, що тобі треба знати, — Горбей тягнув дальше. — Я промостив тобі дорогу. Решту ти сам мусиш зробити. Поговори з нею. Бо як не діждеся від тебе ясного і рішучого слова, то її думки справді можуть звернутися в иншу сторону і за думками піде її серце. Коваль клепле, поки тепле.

— Коли небезпека не грозить від писаря, то наглити не треба.

— Не будь самолюбом. Тобі досить тої певности, що вона любить тебе. Але чому моя дитина має жити в непевности?! Ти найліпше зробив би, як би таки зараз пішов до нас, і сказав їй, що маєш сказати. Я йду до полковника. Вчера переказав писарем, щоби нині рано прийти до него.

(Дальше буде).

МІТИНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

НЮАРК, Н. ДЖ. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 76 повідомляє всіх своїх членів, місцевих і позамісцевих, що місячний мітинг відбудеться в суботу, 17. лютого 1923 точно о годині 7. вечером на гали під ч. 93 Вен Бюрен стріт. Проситься всіх членів прийти на сей мітинг, бо маємо важні справи до полагодження. Повідомляємо всіх щирих Українців, що наш відділ буде принимати нових членів до братства і до У. Н. Союза ще в тім місяці без вступного і кличе їх: користайте з нагоди, приводіть своїх знакомих і вписуйте в члени нашої Організації. Кождий член має обовязок привести нового члена та вписати до відділу. Кождий член повинен також вписати свою жену та діти до У. Н. Союза. Як відомо, се таньша Організація ніж котра инша „іншюренс". Нащо мають ходити до нас аґенти попід двері і пукати кождого тижня, коли ви можете собі самі заплатити кождого місяця і богато таньше обезпечити жену та діти. Українці! Не викидайте на марно своїх гроший! Ощадіть їх через впис своїх жен та дітий до У. Н. Союза. Користайте з нагоди того місяця. — П. Романишин, предс.; О. Лисак, секр.

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. Тов. Запорожська Січ, від. 342 повідомляє всіх своїх членів, що місячний мітинг відбудеться в понеділок, 19. лютого о годині 7-ій вечером в гали церковній під ч. 645 Розвелт Евеню. На порядку є важні справи до полагодження. Рівночасно пригадується членам, щоби постаралися о нових членів, як також щоби вписали свої діти до У. Н. Союза, бо ищень в лютім принимаєсь членів без вступного і їх дітий. Члени котрі не вирівнають своїх вкладок, будуть суспендовані. — М. Скочипец, предс.; І. Маркович, секр.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН. Тов. Любов, від. 370 повідомляє своїх членів і членкиць, що звичайний місячний мітинг відбудеться в неділю, 18. лютого, точно о 2. годині пополудни на гали церковній під ч. 127 Парк ул. Просимо, членів явитись на час, та при тім не забудьте привести зі собою своїх кревних і знакомих, щоби вписались до Товариства і до У. Н. Союза, бо лише сего місяця принимаєсь без вступного. Зарівнож просимо, щоби кождий член приніс зі собою свою точну адресу і доручив секретареви. — М. Довгий, предс.; Н. Хабінець, секр.

СКРЕНТОН, ПА. Тов. Вільна Україна, від. 176 повідомляє, що надзвичайний мітинг відбудеться зараз по Богослуженню в неділю, 18. лютого в церковній гали на Семій ул. Проситься всіх членів явитися на сім мітингу, бо суть важні справи до полагодження. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а урядник 1 дол. — І. Цястон, пр.; Р. Рубльовський, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. Подається до відома усім членам бр. св. Георгія, від. 239, що місячний мітинг відбудеться в неділю, 18. лютого, о годині 12.30 сполудня в гали У. А. Горожан під ч. 822 Н. Френклин стр. На сей мітинг запрошується усіх членів, щоби явилися один, бо суть важні справи до полагодження. Таксамо будеться принимати нових членів до Братства і до У. Н. Союза, тож проситься членів, аби привели хоч по одному новому членови до братства і У. Н. Союза, бо се є послідний місяць в котрім приймаєсь нових членів без вступного. Тож браття спішіться, аби стати членом У. Н. Союза в сім місяци. Хто не вирівнає своїх вкладок, сей нехай знає, що буде суспендований з братства і У. Н. Союза. — І. Жмутин, пр.; Н. Наконечний, кас.; Н. Волос, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. Подається до відома всім членам тов. Єдність, від. 163, що мітинг відбудеться в неділю, 18. лютого, о годині 1. пополудни в домі І. Боднара під ч. 501 Норт 3-та ул. Обовязком кождого члена явитись на означений час. Таксамо хто ще не стоїть в У. Н. Союзі, то нехай прийде на мітин, а скористає на два рази. Оден раз що тепер принимається без вступного, а другий, що зістане членом і буде забезпечений на случай випадку. — М. Шегда, предс.; Н. Курко, кас.; П. Мельник, секр.

НЕСКОГОНІНҐ, ПА. Бр. Михаїла, від. 231, повідомляє, що надзвичайний мітинг відбудеться о 1. годині пополудни 18. лютого в домі А. Гоцка під ч. 221 Рилровд. Просимо всіх членів, аби явились як оден, бо буде справозданнє з коляди. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а урядник 1 дол. — А. Гоцко, предс.; Р. Чолій, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. Повідомляється членів Тов. ім. Івана Франка, від. 83, що місячний мітинг відбудеться в неділю, 18. лютого в гали Тов. Укр. Ам. Горожан під ч. 822 Н. Френклин стр. Проситься всіх членів, роби зійшлись на мітинг, бо суть важні справи до полагодження. Упоминається членів, щоби привели з собою по одному новому кандидатови до Товариства і до У. Н. Союза, бо У. Н. Союз принимає в тім місяци без вступного. Добра нагода для сих, що ще не належать до жадної організації. Неявившийся член заплатить кару 1 доляра, а урядник 2 дол. — І. Витязь, секр.

ВЕСТ ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. Згода, від. 62, повідомляє, що надзвичайний мітинг відбудеться о 3. годині пополудни в неділю, 18. лютого під ч. 6177 Гленмор Евеню. На порядку нарад будуть важні справи і будеться принимати нових членів сей місяць без вступного. Кождий член аби привів зі собою нового члена. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а урядник 1 дол. — Н. Вовк, предс.; В. Бідей, секр.

ПАСАЙК, Н. ДЖ. Місячні збори бр. св. Володимира, від. 42 відбудуться в неділю, 18. лютого, о 3. годині по полудни в Укр. Нар. Домі під ч. 148 Гоп Евеню. Проситься членів явитись численно на ті збори, позаяк суть важні справи до полагодження. Позаяк еще в тім місяци принимаєсь нових членів до У. Н. Союза бе звступного, отож добра нагода єсть для тих Українців як і Українок, котрі еще не стоять в У. Н. Союзі вписатись в члени. — Т. Мухній, предс.; О. Свитак, секр.

МАКАДУ, ПА. Бр. Сош. св. Духа, від. 7 повідомляє, що звичайний мітинг відбудеться о 7. годині вечером в суботу, 18. лютого в церковній гали при Вест Блейн ул. На порядку нарад важні справи до полагодження. Всі члени мають явитися. — І. Когут, пр.; Г. Пухир, секр.

ЙОНКЕРС, Н. Й. Тов. Подільська Січ, від. 8, повідомляє, що надзвичайний мітинг відбудеться о 5. годині пополудни в неділю, 18. лютого в церковній гали при Честнат ул. На порядку нарад суть важні справи до полагодження. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а урядник 1 дол. — С. Пилипишин, секр.

СКРЕНТОН, ПА. Бр. св. Михаїла, від. 159, повідомляє, що надзвичайний мітинг відбудеться о 12. годині пополудни в неділю, 25. лютого в гали церковній під ч. 424 7-ма ул. На порядку нарад є важні справи до полагодження і будеться принимати нових членів без вступного до У. Н. Союза і до Братства. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а урядник 1 дол. — І. Макута, предс.; М. Камінський, секр.

ШИКАҐО, ІЛЛ. Бр. св. О. Николая, від. 106, повідомляє, що звичайний мітинг відбудеться о годині 1.30 пополудни в неділю, 25. лютого, в гали парофіяльній при Оклей і Райс ул. На порядку нарад є важні справи до полагодження. Проситься всіх членів явитись. Хто не належить до жадної організації, має добру нагоду вписатись до У. Н. Союза, бо ще сей місяць принимаєсь без вступного. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а урядник 1 дол. — М. Петрів, предс.; В. Гриньків, секр.

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ. Тов. Українська Січ, від. 170, повідомляє, що надзвичайний мітинг відбудеться о годині 6.30 вечером в суботу, 17. лютого в гали церковній при Сусекс і Ґрін ул. Проситься всіх членів прибути на мітинг і припровадити зі собою нових членів, бо принимаєсь без вступного до Товариства і до У. Н. Союза. Хто більше припровадить, цей дістане похвалу і нагороду, бо це останній місяць без вступного до Тов., У. Н. Союза і для дітий. Таксамо буде вигравка на скрипку, годинник і фонтанове перо, отже котрий товариш має при собі нерозпродані тикети, взивається принести на мітинг, бо інакше не може відбутись вигравка. Також буде видаватись посвідки на народний податок. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а урядник 1 дол. — А. Кругляк, предс.; Г. Павлик, секр.

ПОЗІР! BUTLER, PA.

Повідомляється отсим наш український загал в Бутлер і околици, що концерт Українського Національного Хору відбудеться в нашім місті

ДНЯ 19. ЛЮТОГО

в гали Senior High School Auditorium.

Місця $2.00 і $2.50.

Початок о годині 8.15 вечером.

Треба сподіватися, що на концерті не бракне ні одної української душі. 38-9.

КОМІТЕТ.

НОВІ ІМІҐРАЦІЙНІ ЗАКОНОПРОЕКТИ В АМЕРИКАНСЬКІМ КОНҐРЕСІ

В Конґресі Злучених Держав внесено знов цілий ряд іміґраційних законопроєктів. На те, щоб котрий з них перейшов ухвалу обох законодатних представництв і став обовязуючим законом, ледви вже стане часу, так як теперішний Конґрес кінчиться вже 4-го марта. Одначе можливість не виключена, що дотеперішні іміґраційні закони можуть ще бути змінені в такім чи иншім напрямі.

З предложених доси „билів" найважнійщий законопроєкт конґресмена Вейла, котрий хоче поділити всіх майбутних іміґрантів на дві кляси. Першу клясу допускали-б в Америку без ніяких обмежень що до числа. Іміґрантів другої кляси було-б допущено що року з кожної національности шістьсот і до того ще 2 процент загального числа іміґрантів тої національности, які вже є в Америці (по переписи 1910-го року). До першої кляси належать:

1. Близькі родичі (свояки) американських горожан) уроджених чи натуралізованих і близькі родичі тих не-горожан, що взяли перші горожанські папери і мешкають в Америці що найменш два роки. Також близькі родичі бувших жовнірів, що служили в американській армії підчас світової війни.

2. Чужинці, які мешкали 5 літ в Канаді, Мексико або Полудневій Америці.

3. Професори, члени вчених професій, священики і проповідники, які приїзджають в Америку, щоб тут далі займатись своєю професією. Їх жінки і малолітні діти.

4. Кваліфіковані робітники, як що для робітників тої самої професії нема в Америці безробіття. Також їх жінки і малолітні діти.

5. Студенти, що хочуть вчитися в вищих школах Америки.

6. Домашна прислуга в товаристві свого господаря.

7. Чужинці у віці поверх 18 літ, які задумують постійно поселились в Злучених Державах, можуть доказати свій добрий характер і перейдуть „спробу інтеліґенції". Закон постановляє, щоб та спроба не була загальніща й легча як прийняті міри інтеліґенції для рекрутів в американській армії.

Для всіх тих іміґрантів не було-б ніяких обмежень. Вони моглиб приїздити в Америку в довільному числі. Всі прочі іміґранти належали-б до другої кляси. Разом з візами американські консулі видавалиб майбутним іміґрантам посвідки, на яких булоб зазначено національність іміґранта і до котрої з двох іміґраційних кляс він належить, першої чи другої.

Іміґрантам першої кляси консуль може видавати такі посвідки без ніяких обмежень. Коли який іміґрант хоче, щоб його залічено до першої кляси на тій основі, що він близький родич американського горожанина або постійного мешканця Злучених Держав, тоді той родич в Америці повинен внести запряжене поданнє до Ґенерального Комісара Іміґрації і по провіренню всіх фактів Ґенеральний Комісар доручає консулеви видати іміґрантови посвідку першої кляси.

Як вище сказано, мало можливости, щоб сей законопроєкт, также як і инші іміґраційні проєкти, став законом ще перед замкненнєм теперішного Конґресу.